

Рейтинговий звіт ARCD 006-025 short про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування	ПАТ АКБ «АРКАДА»
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія	оновлення
Дата визначення:	03.03.2003 р.
Дата оновлення:	15.03.2018 р.
Кредитний рейтинг:	uaBBB-
Прогноз:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність ПАТ АКБ «АРКАДА» за 2016–2017 рр., а також внутрішню інформацію, надану Банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності банку. Дані звіту про фінансовий стан та звіту про прибутки і збитки та інший сукупний дохід наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Рейтингове агентство не проводить аудиторської перевірки наданої клієнтом інформації.

Положення звіту щодо тенденцій розвитку ринків, на яких працює клієнт, та ризиків, притаманних цим ринкам, ґрунтуються на ринкових умовах і чинниках, що діяли на момент написання звіту.

Рейтинговий звіт не є рекомендацією щодо купівлі або продажу цінних паперів. ТОВ «Кредит-Рейтинг» не несе відповідальності за результати кредитних, інвестиційних або господарських рішень третіх осіб, прийнятих виключно на основі інформації звіту.

Деякі кількісні дані, що аналізуються у звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим, значення певних показників, що наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом «uaBBB» характеризується ДОСТАТНЬОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знаки «+» та «-» позначають проміжний рейтинговий рівень відносно основного рівня.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рейтингова історія

Дата	03.03.2003	02.09.2008	30.12.2008	31.03.2009	13.05.2010	11.08.2016	17.03.2017	22.08.2017	15.03.2018
Рівень рейтингу	uaA	uaA	uaBBB	uaBBB	uaBBB	uaBBB	uaBBB+	uaBBB+	uaBBB-
Прогноз	стабільний	стабільний	негативний	негативний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	зниження зі зміною прогнозу	підтвердження	підтвердження зі зміною прогнозу	підтвердження	підвищення	підтвердження	зниження

Рівень кредитного рейтингу ПАТ АКБ «АРКАДА» підтримується:

- збільшенням обсягу статутного капіталу;
- прийнятними показниками ліквідності;
- прийнятною валютною структурою та диверсифікацією кредитного портфеля за основними позичальниками;
- прийнятною валютною структурою та диверсифікацією ресурсної бази за основними кредиторами.

Рівень кредитного рейтингу ПАТ АКБ «АРКАДА» обмежується:

- суттєвим обсягом неробочих активів, що чинить тиск на ефективність діяльності;
- низькою диверсифікацією джерел доходів;
- впливом негативних чинників на фінансовий ринок і невисокою та нестабільною діловою активністю в окремих секторах економіки, що може призвести до погіршення показників діяльності Банку.

Основні фінансові показники ПАТ АКБ «АРКАДА»

Показник	01.01.14	01.01.15	01.01.16	01.01.17	01.04.17	01.07.17	01.10.17	01.01.18
Активи, млн. грн.	2095,93	2501,74	3591,03	1919,54	2045,20	2017,96	2141,42	2289,14
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	1780,78	2151,23	2854,75	1005,50	1133,54	1002,03	756,41	753,86
Кошти клієнтів, млн. грн.	1367,58	1746,68	2576,56	966,27	1114,51	1088,59	1210,41	844,80
Власний капітал, млн. грн.	310,73	319,29	684,67	785,96	790,63	793,39	795,35	870,18
Доходи, млн. грн.	256,00	441,29	798,93	588,40	159,75	308,90	471,93	669,91
Витрати, млн. грн.	255,57	432,73	747,05	578,67	155,08	301,46	462,54	668,11
Чистий операційний дохід, млн. грн.	77,96	175,94	520,15	375,38	127,99	246,62	387,23	565,91
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	2,88	11,69	63,31	12,09	8,25	11,81	14,71	6,79
Чистий прибуток, млн. грн.	0,43 ¹	8,56 ²	51,88 ³	9,73 ⁴	4,67	7,44	9,39	1,79
Доходність активів (ROA)*,%	0,02	0,34	1,44	0,51	-	-	-	0,08
Доходність капіталу (ROE)* ⁵ ,%	0,14	2,68	7,58	1,24	-	-	-	0,21

¹ фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ – 0,43 млн. грн.

² фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ – 7,68 млн. грн.

³ фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ – 51,88 млн. грн.

⁴ фінансовий результат, підтверджений аудиторським висновком за МСФЗ – 9,73 млн. грн.

* Значення на звітну дату

Резюме

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО АКЦІОНЕРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «АРКАДА» засновано у 1993 році (зареєстровано НБУ 23 червня 1993 року). Діяльність Банку ґрунтується на чинному законодавстві та ліцензіях. Місцезнаходження Банку: Україна, 01001, м. Київ, вул. Ольгинська, буд. 3.

Регіональна мережа Банку налічує 9 відділень – по одному в містах Одесі, Вінниці, Дніпрі, Харкові, Запоріжжі, Бучі й Полтаві та два відділення в місті Києві, одне з яких відкрито у 2016 році. Збільшення кількості точок продажів у поточному році не передбачається.

Банк працює переважно з проектами фінансування житлового будівництва та реалізації пенсійної програми, а також здійснює іпотечне кредитування. Основним напрямом діяльності ПАТ АКБ «АРКАДА» є залучення коштів населення та, меншою мірою, юридичних осіб у довірче управління з подальшим вкладенням цих коштів у будівництво житла. ПАТ АКБ «АРКАДА» обслуговує створені ним фонди довірчого управління, що забезпечує диверсифікацію ресурсної бази та доходів.

ПАТ АКБ «АРКАДА» має сильні ринкові позиції в сегменті довірчого управління (обслуговує понад 38 тис. довірителів) та іпотечного кредитування. Разом з тим, в умовах збереження складної ситуації в економіці країни, зазначене може обмежити можливості розвитку банківської установи, а також негативно вплинути на структуру ресурсів і доходної бази.

Акціонерами, які прямо та опосередковано володіють 10% і більше статутного капіталу Банку є 2 юридичні та одна фізична особа. Контролером Банку є пан Паливода Костянтин Віталійович, Голова Правління Банку.

НБУ визнано наявність значного впливу ТОВ «РОЗВИТОК І ПЕРСПЕКТИВИ», ТОВ «СТОЛИЦЯ-КАПІТАЛ-ІНВЕСТ», ТОВ «ІНВЕСТИЦІЇ В МАЙБУТНЄ» на управління ПАТ АКБ «АРКАДА» та визнано зазначені компанії власниками істотної участі Банку на підставі того, що вони набули спільну істотну участь у розмірі 29,937% статутного капіталу Банку.

Активні операції фінансуються коштами клієнтів та власним капіталом. На виконання Програми капіталізації та Плану заходів ПАТ АКБ «АРКАДА», протягом 2016–2018 рр. за рахунок додаткових внесків акціонерів статутний капітал мав збільшитись на 200 млн. грн. У грудні 2017 року НБУ було погоджено нарощення статутного капіталу на 100 млн. грн. Незважаючи на зазначене, статутним капіталом сформовано менше 37% власних коштів, результатами переоцінки основних засобів – понад 43%. Якість власних коштів ПАТ АКБ «АРКАДА» задовільна, рівень капіталізації – прийнятний. Разом з тим, зважаючи на ризики, які приймає Банк в умовах складної економічної ситуації, зберігається ймовірність погіршення фінансового стану та платіжної дисципліни окремих позичальників. Зазначене на тлі низької ефективності діяльності може чинити тиск на капітал.

Якість ресурсної бази ПАТ АКБ «АРКАДА» задовільна. Низький рівень валютної складової у зобов'язаннях нівелює чутливість Банку до валютно-курсової політики в країні, а диверсифікація залучених ресурсів за основними кредиторами та прогнозованість залишків коштів на рахунках банку-управителя з довірчого управління – чутливість до ризику ліквідності.

Зобов'язання перед банком-кредитором у I кварталі минулого року виконано відповідно до умов укладеної угоди. Запозичень від регулятора Банк не має.

Основними складовими зобов'язань станом на початок поточного року були кошти клієнтів та кредиторська заборгованість за операціями з клієнтами банку. Остання формувала 30%.

Клієнтський портфель протягом 2016 року суттєво скоротився (на 62,5%), насамперед внаслідок зменшення обсягу коштів суб'єктів господарювання на рахунках банку-управителя. Скорочення клієнтського портфеля у минулому році перевищило 12%. При цьому, кошти фізичних осіб частково було заміщено коштами корпоративних клієнтів.

Коливання обсягу клієнтських коштів зумовлювало переформатування портфеля як за джерелами залучення, так і за строками користування коштами. Станом на початок поточного року переважали кошти фізичних осіб – формували близько 60% портфеля. Зазначене сприяє диверсифікації ресурсної бази за основними кредиторами та депозитного портфеля за основними вкладниками, проте підвищує чутливість Банку до негативної, у т. ч. неперевіреної інформації.

Кошти фізичних осіб переважно є строковими, кошти суб'єктів господарювання здебільшого представлено коштами на поточних рахунках банку-управителя.

Якість активів ПАТ АКБ «АРКАДА», структура яких протягом аналізованого періоду зазнала суттєвого переформатування, задовільна. Клієнтський кредитний портфель та портфель цінних паперів значно скоротилися. Натомість, обсяг інших активів зріс, насамперед, внаслідок прийняття на баланс майна, що виступало забезпеченням зобов'язань за проблемними кредитами. Активних операцій на міжбанківському ринку Банк не проводить. Високоліквідні активи підтримуються в обсязі, достатньому для виконання власних зобов'язань та поточного обслуговування клієнтів.

Обсяг активних операцій ПАТ АКБ «АРКАДА», зосереджених на ринку нерухомості, значний. У кредитному портфелі фізичних осіб превалюють іпотечні кредити, кредитний портфель суб'єктів господарювання сформовано кредитами в поточну діяльність, наданими підприємствам сфери будівництва. Зазначене підвищує чутливість до галузевого ризику. Валюта кредитування – виключно національна, що нівелює чутливість до валютного ризику.

Скорочення кредитного портфеля, насамперед заборгованості за кредитами корпоративних клієнтів, сприяло зниженню питомої ваги заборгованості за кредитами основних позичальників та, відповідно, знизило чутливість Банку до кредитного ризику. Довгостроковість іпотечних кредитів підвищує чутливість до кредитного ризику.

Питома вага 10 класу заборгованості юридичних осіб та 5 класу заборгованості фізичних осіб станом на початок поточного року становила 11,99%. Зважаючи на специфіку діяльності Банку, обсяг високоліквідного забезпечення незначний (майновими правами на грошові кошти покрито 4,5% кредитного портфеля). Основними видами забезпечення є нерухоме майно та майнові права на майбутнє нерухоме майно, що належить до житлового фонду. Враховуючи збереження складної ситуації в економіці країни, можливість повернення кредитів за рахунок реалізації забезпечення є обмеженою. Рівень резервування клієнтського кредитного портфеля не досягав 5%. Враховуючи довгостроковість кредитних операцій, у поточних економічних умовах не виключено погіршення фінансового стану та/або платіжної дисципліни окремих позичальників. Необхідність доформування резервів на тлі низької ефективності операційної діяльності чинитиме тиск на капітал.

У портфелі цінних паперів превалюють депозитні сертифікати НБУ. Окремо слід зауважити, що в цінні папери інвестовано частину коштів, залучених у довірче управління.

Обсяг, частка та структура високоліквідних активів ПАТ АКБ «АРКАДА» протягом аналізованого періоду змінювалися. Станом на початок поточного року активи з високим рівнем ліквідності формували 11% активів, а їх основною складовою були депозитні сертифікати НБУ (формували близько 5% чистих активів), що забезпечує додатковий дохід за відсутності кредитних ризиків. Іншими вагомими складовими є готівкові кошти та кошти на коррахунку в НБУ.

Активи та пасиви не збалансовано за строками до погашення, проте невідповідність має позитивне значення. Разом з тим, зважаючи на суттєвий обсяг короткострокових пасивів та довгостроковість кредитного портфеля, контроль за ризиками потребує особливої уваги від підрозділів ризик-менеджменту.

Протягом аналізованого періоду обсяг адміністративних витрат Банку відносно валового доходу мав тенденцію до зростання та за підсумками минулого року перевищив 92%. Натомість, ефективність діяльності знижувалася та за підсумками 2017 року перебувала в межах 91%.

Суттєвий вплив на фінансовий результат у 2016 році мав результат від продажу цінних паперів з портфеля банку на продаж та зменшення обсягу резервів, сформованих під активні операції.

Вагомий обсяг неробочих активів, зумовлений як інвестиціями в основні засоби, так і нарощенням необоротних активів, утримуваних для продажу, на тлі суттєвого скорочення кредитного портфеля чинить тиск на обсяг чистого процентного доходу. За підсумками минулого року чистий операційний дохід від основної діяльності більше ніж на 95% було сформовано чистим комісійним доходом. Ефективність діяльності була низькою. Фінансовий результат мав позитивне значення та становив 1,79 млн. грн. При цьому, обсяг резервів, сформованих для покриття збитків від зменшення корисності активів, було зменшено більше ніж на 59 млн. грн.

ПАТ АКБ «АРКАДА» притаманні спільні ризики для банківської системи. Разом з тим, уразливість банківської установи до окремих ризиків розцінюється на індивідуальній основі, виходячи із моделі внутрішньої організації, активності Банку на окремих ринках, управління активними та пасивними операціями, а також якості вкладень і стабільності пасивної бази. Наразі Банк має підвищену чутливість до кредитного й процентного ризиків та до ризику ліквідності, чутливість до інших індивідуальних ризиків є помірною або низькою.

Певний ризик для вкладників фондів довірчого управління Банку створює низький рівень диверсифікації напрямів розміщення коштів залучених до фондів довірчого управління.

У зв'язку зі змінами в регулятивній базі НБУ, в Банку, починаючи з третьої декади липня 2016 року, мало місце порушення нормативу максимального кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами (Н9). ПАТ АКБ «АРКАДА» співпрацював з НБУ згідно з укладеним «Планом заходів щодо приведення діяльності у відповідність до вимог законодавства та нормативно-правових актів НБУ щодо операцій з пов'язаними з банком особами». Суттєве скорочення обсягу активних операцій з пов'язаними з банком особами разом із нарощенням капіталу мало позитивний результат. Станом на 1 червня 2017 року показник максимального кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами було приведено Банком у відповідність до нормативних вимог. Разом з тим, в силу об'єктивних причин, Банк допускав порушення нормативу Н9 у період з 31 серпня 2017 року до 12 жовтня 2017 року.

Банк проводить свою діяльність відповідно до Концепції стратегічного розвитку ПАТ АКБ «АРКАДА» на 2012 – 2018 рр. Банк має наміри надалі поширювати спектр операцій з іпотечного кредитування фізичних осіб, довірчого управління коштами клієнтів, що залучаються до фондів фінансування будівництва та фондів банківського управління. Банк планує активно розвивати інші базові напрями своєї діяльності за рахунок розширення пропозиції банківських продуктів і послуг та підвищення якості обслуговування клієнтів.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг ПАТ АКБ «АРКАДА» знижено до рівня uaBBB– з прогнозом «стабільний».

Голова рейтингового комітету

М. Б. Проценко

Начальник відділу рейтингів фінансових установ

Г. П. Винник

Додатки

Дані звіту про фінансовий стан ПАТ АКБ «АРКАДА», млн. грн.

Показник	01.01.13	01.01.14	01.01.15	01.01.16	01.01.17	01.04.17	01.07.17	01.10.17	01.01.18
Активи									
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	39,40	84,47	114,69	106,35	109,88	131,72	99,52	118,93	137,81
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	0,00	0,00	50,00	200,00	73,00	130,00	80,00	85,00	112,00
Кошти в інших банках	3,43	1,56	1,82	1,79	0,78	0,66	0,63	0,98	1,39
Кредити клієнтам	1533,68	1832,75	2119,21	2496,79	1045,97	1139,54	1013,50	712,34	659,68
Цінні папери	0,06	0,06	39,35	404,77	32,16	32,16	32,16	32,16	0,00
Довгострокові вкладення	226,83	227,99	232,18	626,41	618,95	613,88	610,05	606,96	708,88
Нараховані доходи	3,27	28,80	40,10	57,56	19,38	22,67	20,27	14,38	14,94
Резерви	-105,59	-82,73	-98,95	-305,14	-165,03	-191,09	-144,95	-89,29	-34,15
Інші активи	5,38	3,03	3,34	2,51	184,45	165,66	306,78	659,95	688,61
Разом активів	1706,46	2095,93	2501,74	3591,03	1919,54	2045,20	2017,96	2141,42	2289,14
Зобов'язання									
Заборгованість перед НБУ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти банків	223,01	205,08	186,03	145,00	25,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти суб'єктів господарювання	425,71	503,86	792,17	1657,85	265,70	443,51	477,02	660,35	330,03
Кошти фізичних осіб	539,53	863,72	954,51	918,71	700,57	671,01	611,57	550,07	514,77
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Боргові цінні папери	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Субординований борг	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Нараховані витрати	8,07	13,67	16,76	18,03	13,92	12,95	13,65	13,28	12,23
Інші зобов'язання	199,84	198,87	232,98	166,77	128,40	127,11	122,33	122,37	561,93
Разом зобов'язань	1396,16	1785,20	2182,45	2906,35	1133,59	1254,57	1224,57	1346,07	1418,96
Власний капітал									
Сплачений статутний капітал	220,45	220,45	220,45	220,45	320,45	320,45	320,45	320,45	320,45
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	43,92	46,17	46,38	54,06	105,93	105,93	115,66	115,66	115,66
Результат минулих років	41,44	43,69	43,90	43,90	50,68	62,10	54,07	55,76	57,46
Результати переоцінки	0,00	0,00	0,00	314,39	299,17	297,47	295,78	294,09	374,82
Фінансовий результат поточного року	4,50	0,43	8,56 ⁶	51,88	9,73	4,67	7,44	9,39	1,79
Разом власного капіталу	310,30	310,73	319,29	684,67	785,96	790,63	793,39	795,35	870,18

⁶ За результатами річних коригуючих оборотів прибуток становить 7,68 млн. грн.

Додаток до рейтингового звіту №2

Дані звіту про прибутки і збитки та інший сукупний дохід ПАТ АКБ «АРКАДА», млн. грн.

Показник	01.01.13	01.01.14	01.01.15	01.01.16	01.01.17	01.04.17	01.07.17	01.10.17	01.01.18
Доходи									
Процентні доходи	153,60	176,83	310,38	372,92	255,58	33,89	68,63	95,67	118,35
Комісійні доходи	93,89	72,86	108,66	416,83	286,12	124,37	237,46	372,04	544,16
Результат від торговельних операцій	0,97	0,60	4,76	1,43	0,40	0,17	0,40	0,74	0,96
Інші операційні доходи	8,81	5,27	15,32	7,07	46,04	1,20	2,22	3,25	6,13
Інші доходи	0,47	0,44	2,16	0,67	0,25	0,13	0,18	0,23	0,31
Повернення списаних активів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього доходи	257,75	256,00	441,29	798,93	588,40	159,75	308,90	471,93	669,91
Витрати									
Процентні витрати	121,77	164,92	246,13	256,85	197,02	27,60	53,30	74,37	92,68
Комісійні витрати	0,09	0,09	0,08	0,08	0,09	0,01	0,03	0,06	0,11
Інші операційні витрати	4,16	12,59	16,98	21,17	15,66	4,02	8,76	10,03	10,90
Загальні адміністративні витрати	118,70	110,61	139,85	251,48	377,02	94,18	226,51	404,10	618,55
Відрахування в резерви	5,33	-35,10	26,57	206,03	-13,48	25,69	8,48	-31,34	-59,13
Податок на прибуток	3,20	2,46	3,13	11,43	2,36	3,58	4,38	5,31	5,00
Всього витрати	253,25	255,57	432,73	747,05	578,67	155,08	301,46	462,54	668,11
Фінансовий результат	4,50	0,43	8,56⁷	51,88	9,73	4,67	7,44	9,39	1,79

⁷ За результатами річних коригуючих оборотів прибуток становить 7,68 млн. грн.